

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากการศึกษาพบว่านับตั้งแต่จัดตั้งองค์กร ป.ป.ป. ขึ้นมาโดยมีพระราชบัญญัติ ป.ป.ป. รองรับการปฏิบัติภารกิจขององค์กรป.ป.ป. การดำเนินคดีอาญาของ ป.ป.ป. มิได้มีมาตรการใดแตกต่างไปจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป แต่ทำให้การดำเนินคดีอาญาเรื่องเดียวกันต้องทำการสอบสวนถึงสองครั้ง คือ โดย ป.ป.ป. ครั้งหนึ่งในลักษณะสอบสวนเบื้องต้นเพื่อเริ่มคดีให้พนักงานสอบสวน และอีกครั้งหนึ่งโดยพนักงานสอบสวนทำการสอบสวน เพื่อรวบรวมหลักฐานที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ การสอบสวนถึงสองครั้งนี้ทำให้เสียเวลาไม่อาจนำตัวผู้กระทำผิดมารับผิดรับโทษโดยเร็ว เพื่อให้เห็นผลร้ายของการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการที่จะได้รับ ทำให้ไม่มีผู้ใดเกรงกลัวต่อมาตรการทางอาญาที่ใช้บังคับกับการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย แต่กลับมีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ แผ่ขยายกว้างขึ้นไปถึงผู้กระทำผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง ซึ่งมีอิทธิพลทางการเมืองการบริหารประเทศ ทำให้เห็นว่มาตรการทางอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในพระราชบัญญัติป.ป.ป. ปัจจุบันนี้ ยังมีข้อบกพร่องอยู่ จึงทำให้ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรยังปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้งมิได้เบาบางลงเท่าใดนัก สมควรที่จะมีการพัฒนามาตรการทางอาญาในพระราชบัญญัติ ป.ป.ป. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อใช้ขจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีนิสัยไม่ซื่อสัตย์สุจริต มักจะใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบอยู่เป็นปกติวิสัย ให้พ้นไปจากวงราชการและสังคม

แต่เนื่องจากรูปแบบขององค์กรป.ป.ป.ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ มีลักษณะเป็นองค์กรเสริม ทำให้การพัฒนาค่อนข้างลำบาก ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งทางข้อหมายและทางปฏิบัติ ซึ่งมีทฤษฎีต่างๆ รองรับอยู่มากมาย อีกทั้งแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายรัฐบาลจะส่งเสริมเพียงใด แต่เพื่อให้องค์กรป.ป.ป.บรรลุผลตามเจตนารมณ์ที่จัดตั้งป.ป.ป.ขึ้นมา จึงได้เสนอแนวทางพัฒนามาตรการในการดำเนินคดีอาญาของป.ป.ป.ที่ทำให้การดำเนินคดีอาญามีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ ในแถบภูมิภาคเอเชีย ที่มีสภาพปัญหา สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองและการปกครองประเทศ คล้ายกับประเทศไทยมาพิจารณาให้เห็น คือ

ตามกฎหมายไทย มีรูปแบบพัฒนาอยู่ 7 แนวทางคือ

1. ให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวน
2. ให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม
3. ให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน
4. ให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้น
5. ให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจดำเนินคดีอาญา
6. ให้ส่วนงานสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ถือเสมือนเป็นส่วนงานสอบสวน

ของพนักงานสอบสวน

7. ให้ใช้ส่วนงานสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวนของพนักงานสอบสวน

ตามกฎหมายต่างประเทศ มีรูปแบบพัฒนาอยู่ 2 รูปแบบคือ

1. ตามกฎหมายฮ่องกง ซึ่งบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวน และดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ เปรียบได้กับเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายไทย แต่เป็นองค์กรของฝ่ายนิติบัญญัติ

2. ตามกฎหมายสิงคโปร์ ซึ่งบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวน

และดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ เปรียบได้กับเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายไทยเช่นกัน แต่เป็นองค์กรของฝ่ายบริหาร

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยตามที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เห็นได้ว่าบทบาทอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมกับการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มากที่สุดและเป็นไปได้มากที่สุดคือ การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม เนื่องจาก

1. เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนด้วย ย่อมมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง แต่การสอบสวนต้องทำในลักษณะร่วมกันสอบสวนกับพนักงานสอบสวน สอบสวนโดยเอกเทศไม่ได้
 2. เจ้าหน้าที่มีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง และสามารถควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ ทำให้การสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้มีการตรวจสอบกลั่นกรองในชั้นสอบสวน ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และคุ้มครองสิทธิบุคคลและทรัพย์สินมิให้ถูกระทบกระเทือน จากการสอบสวน
 3. ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ย่อมก่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการแสวงหาพยานหลักฐาน สามารถใช้เป็นพยานในศาลเพื่อฟ้องลงโทษผู้กระทำผิดได้ ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้ผลอย่างจริงจัง สอดกับการใช้อำนาจของรัฐที่ใช้ควบคุมสังคมให้เป็นปกติสุข
- อนึ่ง ควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากรด้านสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ให้มีความรู้ความสามารถในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาให้มากขึ้นเพื่อรองรับภาระหน้าที่ในการเป็นพนักงานสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวน โดยจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้หมดไป สมเจตนารมณ์ของการพัฒนาบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนดำเนินคดีอาญาให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม.